

VIBORG
KOMMUNE

**Tillæg til miljøgodkendelse
af konsumægproduktion**

på

Tastumvej 30

7850 Stoholm

efter § 16a

i Husdyrbrugloven

23. maj 2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
Datablad	3
1 Samlede vilkår for konsumægsproduktionen på Tastumvej 30, 7850 Stoholm	4
2 Afgørelse, resumé og samlet vurdering	8
2.1 Afgørelse	8
2.2 Ikke teknisk resumé.....	9
2.3 Offentlighed.....	10
2.4 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	10
2.5 Gyldighed	10
2.6 Retsbeskyttelse.....	10
2.7 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	10
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold, stalde og produktioner	12
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	12
3.2 Placering i landskabet.....	13
3.3 Stalde og produktioner	14
3.4 Ventilation.....	18
3.5 Fodring	18
3.6 Energi- og vandforbrug.....	19
3.7 Spildevand herunder regnvand	20
3.8 Affald.....	21
3.9 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	22
3.10 Gødningstyper og mængder.....	24

4	Forurening og gener fra husdyrbruget	27
4.1	Ammoniak og natur.....	27
4.2	Lugt.....	28
4.3	Fluer og skadedyr.....	29
4.4	Transport.....	30
4.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	32
4.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	33
4.7	Lys	34
4.8	Miljøledelse.....	35
4.9	Miljøkonsekvensrapport	35
5	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	37
6	Alternative løsninger og 0-alternativet	39
6.1	Alternative løsninger og 0-alternativet.....	39
7	Husdyrbrugets ophør	40
8	Egenkontrol og dokumentation	41
9	Samlet konklusion	42
10	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	43
10.1	Godkendelsens gyldighed.....	43
10.2	Klagevejledning og søgsmål.....	43
10.3	Underretning om godkendelsen	45

DATABLAD

Titel: § 16a, stk. 4 miljøgodkendelse (tillæg) Tastumvej 30, 7850 Stoholm.

Dato for godkendelse: 23. maj 2023.

Basisoplysninger:

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	15425083
Husdyrbrugets navn	Kulgård - Lars Rauff Hansen - Skrabeæg
Beliggenhedsadresse	Tastumvej 30
Postnummer	7850
By	Stoholm

Ansøger

Ansøgersnavn	LARS RAUFF HANSEN A/S
Ansøgeradresse	Tastumvej 30
Ansøgerpostnummer	7850
Ansøgerby	Stoholm
Ansørgertelefon	26713389
Ansøger-email	lbrauff@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	27350755
Konsulent virksomhedsnavn	Søhøjlandets Regnskabskontor v/Keld Th Sloth
Konsulentnavn	Niels Provstgård, Søhøjlandets Regnskabskontor
Konsulentadresse	Nørreskov Bakke 28
Konsulentpostnummer	8600
Konsulentby	Silkeborg
Konsulenttelefon	21427446
Konsulent-email	nep@shlrk.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7910206728
CHR numre	40818

Godkendelsen er udarbejdet af:

Finn Larsen

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

1 SAMLEDE VILKÅR FOR KONSUMÆGSPRODUKTIONEN PÅ TASTUMVEJ 30, 7850 STOHOLM

Nedenfor fremgår samtlige vilkår gældende for konsumægsproduktionen på Tastumvej 30, 7850 Stoholm efter godkendelse af nærværende tillæg til § 16a miljøgodkendelsen fra 31. juli 2018. Nye/ændrede vilkår meddelt i forbindelse med tillægget er markeret med fed skrift.

Generelle forhold

- 1) *Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.*
- 2) **Tillægget til miljøgodkendelsen samt den tidligere meddelte miljøgodkendelse omfatter husdyrproduktionen, der er tilknyttet ejendommen Tastumvej 30, 7850 Stoholm, CVR 15425083.**
- 3) *Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, når landbruget foretager følgende:*
 - Ejerskifte af virksomhed.
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre.
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
- 4) **Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen og tillægget til denne på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.**

Stalde og produktioner

- 5) **Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med oversigten i nedenstående skema. Staldenes placering kan ses af figur 1.**

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglænde	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Høns 3	1699	Mekanisk ventilation	6 m	(#599504) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Slagtesvin/Høns 4	1737	Mekanisk ventilation	6 m	(#599508) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 2	1670	Mekanisk ventilation	6 m	(#599511) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 1	1682	Mekanisk ventilation	6 m	(#599513) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 5	2970	Mekanisk ventilation	6 m	(#599515) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	4362
Sum						15962

- 6) *Staldene skal være indrettet med fler-etagesystem og gødningsbånd.*
- 7) *Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.*

- 8) Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.

Ventilation

- 9) Der skal være mekanisk ventilation i stalden. Ventilatorerne skal løbende, og minimum i forbindelse med holdskifte, ca. 1 gang om året, vedligeholdes og renholdes efter leverandørens anvisninger således, at støv og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid fungerer energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligeholdelse skal noteres i en driftsjournal.

Energi- og vandforbrug

- 10) Ejendommen skal minimum en gang om året føre journal over forbrug af el- og vandressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.

Affald

- 11) Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.
- 12) Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for at affald bortskaffes forsvarligt.
- 13) Olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal opbevares i egnede beholdere med tætslutende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grund vand, luft eller kloak. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes med opkant eller lignende så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
- 14) Påfyldning af diesel mv. skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 15) Der skal foreligge en revideret beredskabsplan, der indsendes til Viborg Kommune, når tillæget tages i brug. Beredskabsplanen skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- **Kortbilag over bedriften.**
- **Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.**
- **Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.**
- **En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.**
- **Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften.**
- **Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.**

Gødningstyper og mængder

16) **Husdyrgødningen fra et samlet produktionsareal på 15.962 m² skal bortskaffes til biogasanlæg for den del, der ikke kan lagres på ejendommen.**

17) Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:

- Tidspunkter for overførsel/levering af husdyrgødning til gødningshuset på Tastumvej 58, 7850 Stoholm.
- Dokumentation for bortskaffelse af husdyrgødning til biogasanlæg.
- Tidspunkter for afhentning af husdyrgødning til biogasanlæg.
- Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

18) **Ejendommens gyllebeholder og containere må have et overfladeareal, som vist i nedenstående skema. Placeringen skal være som vist i figur 1.**

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gødningshus Tastumvej 58	Fast	25*20*2 m = 1000 m ³ = 750 tons. Der er tale om et mellem lager, i forbindelse med levering til biogasanlæg.			468
Gylletank nr 1	Flydende				934
Container 1	Fast				14
Container 2	Fast				14

Lugt

19) *Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for reduktion af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.*

Fluer og skadedyr

20) *Der skal løbende foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb og fluegener m.v. En evt. fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra AU Institut for Agroøkologi.*

Transport

21) *Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.*

Støj

22) *Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.*

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

23) Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv

24) Husdyrbruget må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.

25) Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt husdyrbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.

Husdyrbrugets ophør

26) Ved ophør af dyreholdet skal stalde, anlæg for opbevaring af foder, olietanke mv. tømmes og rengøres.

Egenkontrol og dokumentation

27) Der skal hvert kalenderår føres en driftsjournal, som indeholder nedenstående punkter. Driftsjournalen skal gemmes i en 5-årig periode:

- Kvitteringer for bortskaffet affald fra husdyrbruget.
- Kvitteringer af døde høner til destruktionsanstalt.

2 AFGØRELSE, RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

2.1 AFGØRELSE

Lars Rauff Hansen fik den 31. juli 2018 en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 miljøgodkendelse til en konsumægproduktion på adressen Tastumvej 30, 7850 Stoholm.

Godkendelsen omfattede ændring af en tidligere lade og svinestald til 2 nye hønsehuse samt etablering af 4 nye fodersiloer, hvor konsumægsproduktionen hidtil havde foregået i tre ens hønsehuse med tilhørende service- og pakkerum.

Godkendelsen gav mulighed for at etablere mere 40.000 stipladser til fjerkræ (konsumægsproduktion), og Tastumvej 30 blev dermed et IE-brug.

Lars Rauff Hansen har nu ansøgt Viborg Kommune om et tillæg til den ovennævnte miljøgodkendelse.

Ansøgningen (skema nr. 239481) er indsendt til Viborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem den 4. april 2023. Ansøgningen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Tastumvej 30, 7850 Stoholm, CVR nr. 15425083239481.

Lars Rauff Hansen ønsker at etablere den tidligere godkendte udvidelse i et nyt staldanlæg vest for den eksisterende konsumægproduktion på ejendommen Tastumvej 30. I forbindelse med den nye stald etableres veranda på siderne som skrabeareal og areal med naturlig luft til hønsestalde.

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af det ansøgte tillæg til miljøgodkendelse fra 2018 i henhold til de gældende regler. Tillægget til miljøgodkendelse meddeles i henhold til § 16a, stk. 4 i Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven), hvori EU's VVM-direktiv og IE-direktiv er indarbejdet. Regler om godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a i husdyrbrugloven til ændring af husdyrbrug er fastsat i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, Bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023

Der skal gøres opmærksom på, at tillægget ikke fritager fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse, dispensation eller lignende efter f.eks. byggelovgivningen og for andre bestemmelser som f.eks. Museumslovens bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Tillægget indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af etableringen vedrørende dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer. Viborg Kommune har i tillægget fastsat konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen

Tillægget meddeles under forudsætning af, at de til enhver tid generelle miljøregler overholdes herunder reglerne i den til enhver tid gældende Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. samt de samlede vilkår, der er gældende for Tastumvej 30 efter meddelelse af tillægget.

2.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion og arealer

Lars Rauff Hansen, Tastumvej 30, 7850 Stoholm ønsker nu at etablere den i 2018 godkendte udvidelse i et nyt staldanlæg vest for den eksisterende konsumægproduktion på ejendommen Tastumvej 30. I forbindelse med den nye stald etableres veranda på siderne som skrabeareal og areal med naturlig luft til hønsestalde. Stalden etableres i samme stil og farver som de tidligere godkendte stalde 1, 2 og 3. Der kan dog blive tale om panelbyggeri.

Der produceres konsumæg fra anslået 129.408 årshøner fordelt i 5 stalde. Staldene indrettes med etagesystem. Stald 1, 2, 3 og 5 har et produktionsareal på 2.900 m², medens stald 4 har et produktionsareal på 4.362 m². Det samlede produktionsareal udgør 15.962 m². Husdyrgødningen afsættes til et biogasanlæg fra et gødningshus på anden adresse eller spredes på egne arealer.

Placering

Nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger omkring 215 meter væk fra staldanlægget. Der er ca. 1.1 km til samlet bebyggelse (Over Tastum) og ca. 2,8 km til byzone (Stoholm). De generelle afstandskrav fra anlægget til vandforsyningsanlæg, offentlig vej, naboskel mv. (§ 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) er overholdt

Lugt

Ifølge lugtberegninger i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem overholder projektet lugtkravene til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone mv.

Lugt er reduceret en smule i forbindelse med de ændringer, som tillægget indeholder.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Ejendommen er beliggende i god afstand til ammoniakfølsom natur. Alle beregninger viser, at alle afskæringskriterier er overholdt.

Transporter til og fra ejendommen

Antallet af transporter forventes ikke at stige i forbindelse med tillægget.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

Det ændrede projekt opfylder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for fodring, staldindretning og management. Det vejledende samlede BAT-krav beregnet i Husdyrgodkendelse.dk er 16.861 kg NH₃-N/år. Den faktiske emission fra stald og lager er beregnet til 16.397 kg NH₃-N/år. BAT-kravet er således overholdt for den ansøgte produktion.

Samlet konklusion.

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

For at sikre, at etableringen og den fremtidige drift er forenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet er der fastsat en række vilkår. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige påvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

2.3 OFFENTLIGHED

Naboer blev orienteret om ansøgningen den 27. april 2023 med en frist på 14 dage til at fremsende bemærkninger. Der indkom ingen bemærkninger i forbindelse med naboerhøringen.

2.4 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

I henhold til Husdyrbrugloven må der ikke foretages ændringer, hverken bygnings- eller driftsmæssigt, før ændringen/udvidelsen er godkendt af Viborg Kommune.

2.5 GYLDIGHED

En godkendelse skal udnyttes inden for 6 år. Hvis en godkendelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Udnyttelse anses at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav. Herefter gælder fortsat, at der kan ske helt eller delvist bortfald af tilladelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (jf. de 25 %) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år.

2.6 RETSBESKYTTELSE

Med dette tillæg til miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40 i Husdyrbrugloven.

2.7 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

GENERELLE VILKÅR.

På baggrund af ovenstående fastsættes følgende generelle vilkår:

- 1) *Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsens og tillæggets vilkår.*

- 2) Tillægget til miljøgodkendelsen samt den tidligere meddelte miljøgodkendelse omfatter husdyrproduktionen, der er tilknyttet ejendommen Tastumvej 30, 7850 Stoholm, CVR 15425083.**
- 3) Den, der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, når landbruget foretager følgende:
- Ejerskifte af virksomhed.
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre.
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år.
- 4) Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen og tillægget til denne på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.**

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD, STALDE OG PRODUKTIONER

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone og er ikke i konflikt med de landskabelige hensyn, som varetages via kommuneplanen mv. Husdyrbruget ligger ikke indenfor naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, beskyttelseslinjer og områder med landskabelig værdi mv.

De nye staldes placering i forhold til de generelle afstandskrav (§ 8 i Husdyrbrugloven) ses i tabel 1.

Tabel 1 Afstandskrav.

	<i>Generelle afstandskrav</i>	<i>Aktuel afstand</i>
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	➤ 25 m
Almene vandforsyningsanlæg (Sjørup vandværk)	50	➤ 1.000 m
Vandløb, Stenbro Bæk	15	➤ 1.300 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 200 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	➤ 25
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 50 m
Naboskel	30	➤ 30 m
Eksisterende eller iflg. kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	➤ 2.000 m
Område i landzone, der i lokalplanen er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	➤ 1.700 m
Nabobeboelse	50	Ca. 205 m

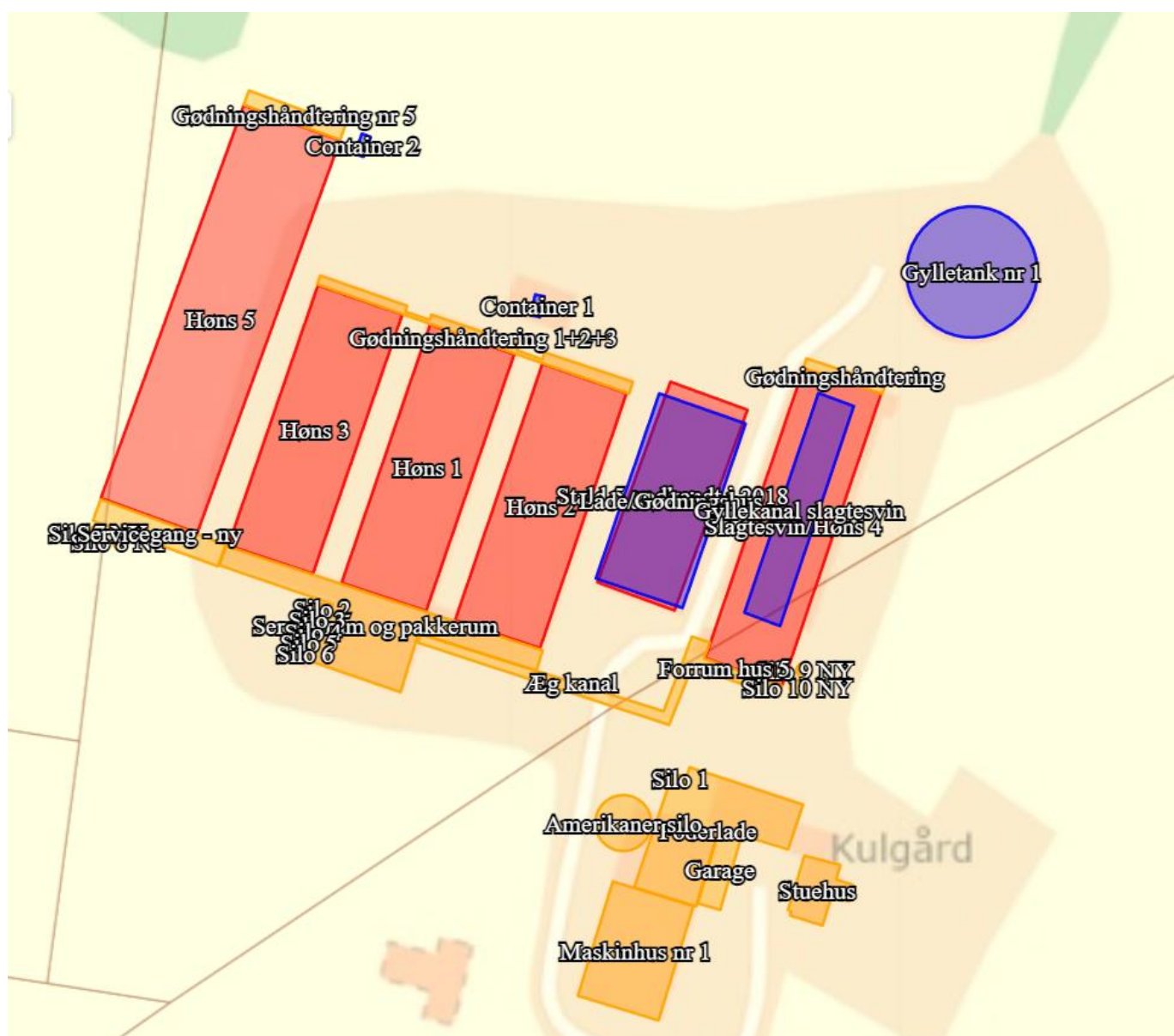
KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De nye stalde ligger udenfor fredninger, kirke-, skov-, sø- og å-beskyttelseslinjer. Alle afstandskrav i henhold til §§ 6 & 8 i Husdyrbrugloven er overholdt

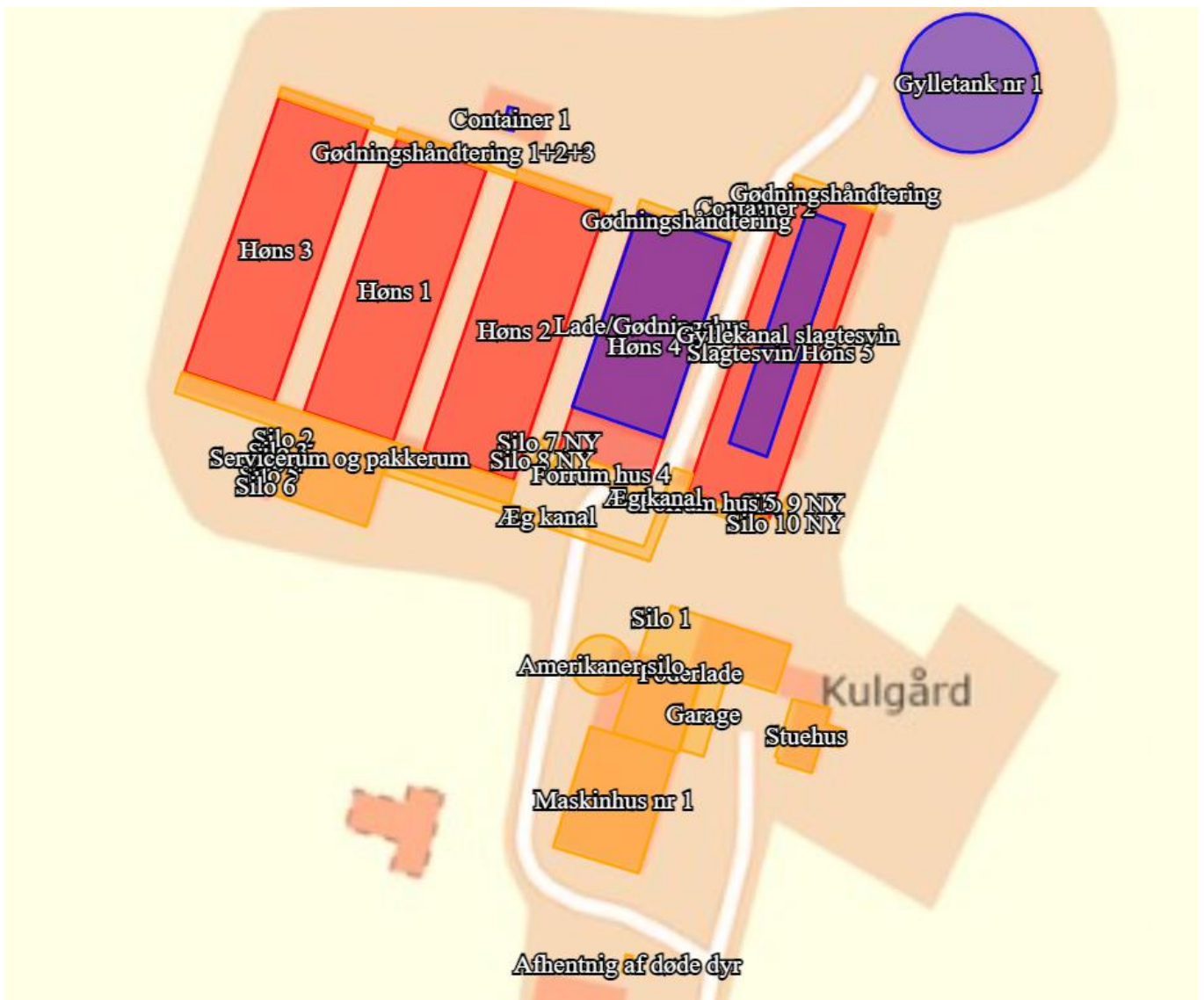
3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lars Rauff Hansen, Tastumvej 30, 7850 Stoholm ønsker at etablere den tidligere godkendte udvidelse i et nyt staldanlæg vest for den eksisterende konsumægproduktion på ejendommen Tastumvej 30. Det ansøgte anlæg og den nu ansøgte placering af stalde m.v. fremgår af nedenstående figur 1 og 2.

Figur 1. Ansøgt placering af staldanlægget.

Figur 2. Tidligere godkendt placering af staldanlægget (ændret nummerering).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at ejendommen ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Viborg Kommune vurderer ikke, at ejendommen fremtræder dominerende i landskabet, og udvidelsen vil ikke forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

3.3 STALDE OG PRODUKTIONER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De tidligere godkendte produktionsarealer fremgår af nedenstående tabel

Tabel 2. Oversigt over de tidligere godkendte produktionsarealer.

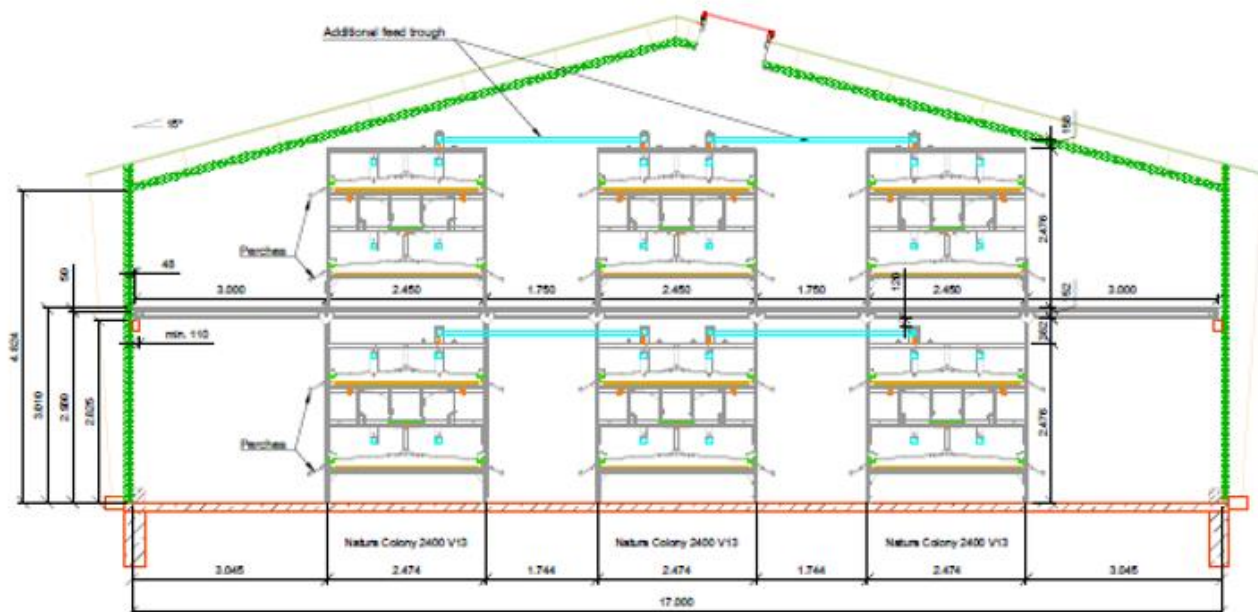
Stald	Produktionsareal	Staldafsnit, m ²	Servicebygning, m ²	Bygning i alt, m ²	Årshøner
Høns 1, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd.	2.900 m ²	1.682 m ² ,	60 m ²	1.742 m ²	25.152
Høns 2, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd.	2.900 m ²	1.669 m ²	60 m ²	1.729 m ²	25.152
Høns 3, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd.	2.900 m ²	1.698 m ²	150 m ²	1.848 m ²	25.152
Høns 4, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd (tidligere slagtesvinestald).	2.900 m ²	1.737 m ²	60 m ²	1.797 m ²	25.152
Høns 5, konsumæg, skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd (tidligere maskinhus/lade).	5.800 m ²	1.834 m ²	150 m ²	1.984 m ²	50.304
	17.400 m ²			9.100 m ²	150.912

De i forbindelse med tillægget ansøgte produktionsarealer og den faktiske nudrift fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 3. Ansøgte produktionsarealer i ansøgt drift og i nudrift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Høns 3	1699	Mekanisk ventilation	6 m	(#599504) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Slagtesvin/Høns 4	1737	Mekanisk ventilation	6 m	(#599508) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 2	1670	Mekanisk ventilation	6 m	(#599511) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 1	1682	Mekanisk ventilation	6 m	(#599513) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 5	2970	Mekanisk ventilation	6 m	(#599515) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	4362
Sum						15962
Nudrift						
Høns 3	1699	Mekanisk ventilation	6 m	(#599505) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Slagtesvin/Høns 4	1737	Mekanisk ventilation	6 m	(#604989) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 2	1670	Mekanisk ventilation	6 m	(#599512) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 1	1682	Mekanisk ventilation	6 m	(#599514) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Stald 5 godkendt i 2018	1214	Mekanisk ventilation	6 m	(#605002) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	0
Sum						11600

En principskitse for et fler-etagesystem er vist i nedenstående figur.

Figur 3. Skitse af 2 dæk stald til skrabe høner i etager.

Der er tale om to separate anlæg til skrabe høner i etageanlæg med gødningsbånd. Der er fast gulv på begge dæk og med 3 etager i inventaret. Anlægget skal monteres, så al inventar står oven på hinanden for at bære hele konstruktionen.

Det faste gulv på begge dæk forsynes med strøelsesmateriale.

Ventilationssystemet kører og styres separat for de to dæk. Foder, vand og lys kører synkront. Æg indsamling sker med fælles transportører og transportbånd. Hele stalden betragtes som en enhed - hønerne har samme alder og samme produktionsperiode.

Der opføres yderligere:

- 4 foder siloer á 36 m³
- 2 opsamlingsbeholdere til spildevand á 25 m³

Beskrivelse af produktionen

Rotationsperioden for hønsene er 60 uger med 1 uges tomgang, og der er forudsat en total dødelighed på 4 %.

Ansøgers valg af staldsystem er sket ud fra en nøje afvejning mellem dyrevelfærd, miljø, arbejdsmiljø, økonomi og daglig drift. Hele projektet forudsætter, at dyrene har en høj sundhedsmæssig status. Dyrevelfærd har sammen med miljømæssige konsekvenser været afgørende for valg af staldsystem. Indretning følger MST teknologiblade vedr. høns i etageanlæg

BAT - staldindretning

Staldsystemet indrettes med etageanlægssystem, der i høj grad tilgodeser dyrenes velfærdsmæssige behov. I etageanlægget er der indbygget langsgående gødningsbånd. Disse bånd fjerner 75 % af gødnin-

gen én gang om ugen fra stalden. Dette har en betydelig effekt på ammoniakfordampningen fra staldanlægget.

Hyppig udmugning

Staldsystemet indrettes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens BAT-teknologiblade om hhv. "etagesystem ved ægproduktion" og "hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns, der ikke holdes i bur". Der praktiseres kun hyppig udmugning i den periode, hvor gødningsmængden er så stor, at det berettiger til en udmugning. Udmugningen tilpasses til en mængde gødning som kan indeholdes i containeren. Det betyder, at der altid kan køres med hele læs - ellers muges der ud en gang ugentlig.

Kemisk luftrensning

Der findes ét BAT teknologiblad om kemisk luftrensning hos høner. Teknologien er fravalgt, da der er anvendt andre teknologier til reduktion af ammoniak, som resulterer i opfyldelse af det vejledende BAT-niveau.

Gødningstørring

Der findes ét BAT teknologiblad om gødningstørring i stalde med gødningskumme: gulvdrift - skrabeægproduktion. Teknologien er fravalgt, da der er anvendt andre teknologier til reduktion af ammoniak, som resulterer i opfyldelse af det vejledende BAT-niveau. Det valgte staldsystem har ingen gødningskumme, men gødningsbånd hvor den faste gødning fjernes fra stalden en gang ugentlig.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vejledende samlede BAT-krav beregnet af Husdyrgodkendelse.dk er 16.861 kg NH₃-N/år. Den faktiske emission er 16.397 kg NH₃-N/år. Hermed er BAT-kravet overholdt for produktionen. Det er Viborg Kommunes vurdering, at staldindretningen lever op til kravet om BAT.

Det er størrelsen af produktionsarealet samt dyre- og gulvtype der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning, hvorfor der stilles vilkår om, at det angivne produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes.

VILKÅR

5) *Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med oversigten i nedenstående skema. Staldenes placering kan ses af figur 1.*

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Høns 3	1699	Mekanisk ventilation	6 m	(#599504) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Slagtesvin/Høns 4	1737	Mekanisk ventilation	6 m	(#599508) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 2	1670	Mekanisk ventilation	6 m	(#599511) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 1	1682	Mekanisk ventilation	6 m	(#599513) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	2900
Høns 5	2970	Mekanisk ventilation	6 m	(#599515) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	0	4362
Sum						15962

- 6) Staldene skal være indrettet med fler-etagesystem og gødningsbånd.
- 7) Gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.
- 8) Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 2 uger.

3.4 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle staldafsnit ventileres mekanisk og via undertryk med afkast i sider og gavl. I alle staldafsnit renholdes og vedligeholdes ventilationsanlæggene løbende. Herved fjernes snavs mv., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Al ventilation er frekvens- og temperaturstyret og med minimumsventilation. Dette sikrer, at ventilationen arbejder optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og minimerer samtidig elforbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at ejendommen med det valgte system, samt løbende rengøring og vedligeholdelse lever op til kravet om BAT.

Viborg Kommune vurderer, med de stillede vilkår, at ventilationssystemet ikke i sig selv vil give anledning til gener for de omkringboende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 9) *Der skal være mekanisk ventilation i stalden. Ventilatorerne skal løbende, og minimum i forbindelse med holdskifte, ca. 1 gang om året, vedligeholdes og renholdes efter leverandørens anvisninger således, at støv og lugtgener begrænses mest muligt og således, at systemerne altid fungerer energimæssigt optimalt. Rengøring og vedligeholdelse skal noteres i en driftsjournal.*

3.5 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Foder til hønsene opbevares i siloer placeret ved bygningerne. Der hjemtages så vidt muligt hele læs. I dag er fodertransport op til 60 m³ pr. transport. Op til helligdage og højtider med fuld produktion udnyttes al kapacitet.

BAT i forhold til foder:

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet samt løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov.

Husdyrbruget angiver at have BAT jf. følgende punkter.

- Der anvendes fasefodring. Foderfasernes indhold af næringsstoffer er tilpasset hønernes ydelse og alderstrin.
- Der tilsættes fytase til foderet

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der anvendes tørfoder tilsat fytase og fasefodring. Dette sikrer en højere fordøjelighed af fosfor og fasefodringen bevirker, at hønerne tildeles den mængde næringsstoffer, de har behov for i en given periode. Derved minimeres andelen af kvælstof og fosfor i gødningen og efterfølgende en reduceret ammoniakfordampning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår for foder.

3.6 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget.

Vand til bedriften leveres fra boring på ejendommen. Bedriftens drikkevandsinstallationer efterses dagligt med henblik på at undgå spild.

Forbrug af vand.

Ejendommen har egen vandboring. Vandforbruget forventes at blive ca. 12.000 m³.

Forbrug af el.

Staldene opvarmes af dyrene. For at varme den tomme stald op forud for indsætning af nye hønniker kan der om vinteren anvendes en oliebrænder. Der foretages ikke egenproduktion af energi på ejendommen.

Elforbruget forventes at blive ca. 150.000 kWh/år.

Staldene er med undertryksventilation og avanceret computerstyring. Der er stor fokus på energiforbrug. Ventilationsanlægget styres derfor af kurver for antal dyr og årstid, samt efter sensorer i stalden, så det kun arbejder efter dyrenes behov.

BAT.

Der opsættes nyt ventilationsanlæg i forbindelse med ombygningen af de to stalde.

Anlægget er energieffektivt og kan styres automatisk og manuelt i forhold til antal dyr og inventarets placering.

I forhold til belysning vælges LED, hvis det kan opfylde hønernes krav. Lyset skal være med

lysdæmper, så belysning kan reguleres i forhold til hønernes alder og adfærd.

Vandforbrug og spild holdes under opsyn. Der anvendes drikkenipler i staldene, hvor vandtrykket kan justeres, så spild undgås. Niplerne i fjerkræstaldene er forsynet med spildbakker. Ved rengøring anvendes iblødsætning før vask.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er BAT anvendelse af højtryksrensere, eftersyn og rengøring af ventilatorer i stalde, samt temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

For at leve op til kravene om BAT skal der løbende være opmærksomhed på energiforbrug og management på ejendommen. Generelt bør virksomheden registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles derfor vilkår om løbende registrering af resourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Viborg Kommune vurderer, at driften med det stillede vilkår lever op til kravet om BAT i henhold til vand- og energiforbrug beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2017.

Viborg Kommune vurderer samlet, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Det vurderes endvidere, at der i forbindelse med bedriftens indretning er taget hensyn til muligheden for begrænsning af energi- og vandforbruget.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

10) Ejendommen skal minimum en gang om året føre journal over forbrug af el- og vandressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.

3.7 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Høns.

Der tørrengøres hovedsageligt. Hønsehusene bliver kun rengjort med vand hver 13.-14. måned med ca. 400 m³ vand. Vaskevandet vil blive ledt til en vaskevandsbeholder på 50 m³ eller til en af de to nye opsamlingsbeholdere hver på 25 m³.

Vaskevandsbeholderne tømmes løbende i tomgangsperioden. Vaskevandet spredes på afgrødedækkede arealer. I perioder med frost/sne flyttes vaskevandet til gyllebeholderen.

Sanitært spildevand fra forrum føres til trixtank med sivedræn. Vaskevand fra servicenum afledes til vaskevandsbeholder på 50 m³. Vand fra befæstede arealer afledes til jord. Tagvand afledes til jordoverfladen.

Stuehuset

Sanitært spildevand ledes til septiktank. Tagvand afledes til jord. Vand fra befæstede arealer afledes dif-
fust.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på for-
svarlig vis. Udbringning og opbevaring af vaskevand (restvand) skal ske jf. husdyrgødningsbe-
kendtgørelsens regler.

Det skal bemærkes, at Viborg Kommune via anden miljølovgivning skal meddele tilladelse til nedsivning
af spildevand og regnvand.

3.8 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der foreligger følgende oplysninger om affaldsmængder:

Fast affald:

Affaldscontainere á 200 l tømmes hver 14. dag. Alt brændbart affald bliver fragtet væk i disse containere.
Glas, elektronisk udstyr, jern og metal afleveres på genbrugsstation.

Emballage til æg er af genbrugsmateriale, som bringes og hentes af ægpakkeriet.

Olie- og kemikalieaffald:

Olie- og kemikalieaffald fra produktionen kan opdeles i følgende fraktioner:

Medicin og lægemiddelsrester opbevares i forrum til hønsehuset. Medicinrester afleveres på kommunal
modtagestation som klinisk risikoaffald.

Oliespild

Spildolie opbevares i tønder i maskinhus og afleveres til godkendt modtager.

Der er kun to hovedgrupper af affald, der produceres på ejendommen hvert år: døde dyr og lysstof-
rør/sparepærer.

Døde dyr opbevares i lukkede plastcontainere, der vaskes efter hver tømning. Døde dyr registreres dag-
ligt og afhentes ca. hver 14. dag.

Døde dyr:

Høns: ca. 10.000 kg/år.

Afhentning sker ved vendeplads syd for maskinhuset.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgø-
relse nr. 1309 af 18. december 2012. Deraf følger, at animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbe-
vares i lukket beholder. Opbevaring af døde dyr skal være placeret på et egnet sted, således at der i tids-
rummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Affald skal opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativ for erhverv. Det indebærer følgende:

- Ejendommens dagrenovation og erhvervsaffald må ikke sammenblandes.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald.

Viborg kommune vurderer, med de stillede vilkår, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring af kemikalier, olie og brændstof på bedriften.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 11) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*
- 12) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for at affald bortskaffes forsvarligt.*
- 13) *Olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal opbevares i egnede beholdere med tætslutende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplag må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grund vand, luft eller kloak. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes med opkant eller lignende så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.*
- 14) *Påfyldning af diesel mv. skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*

3.9 DRIFTSFORSTYRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af risikominimering:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Der er ingen gylletanke, som er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser om risiko-beholdere.

Når tillægget til miljøgodkendelsen tages i brug, vil der blive indsendt en revideret beredskabsplan, som vil beskrive tiltag i forbindelse med eventuelle uheld på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udover at være BAT, så er det Viborg Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift:

15) Der skal foreligge en revideret beredskabsplan, der indsendes til Viborg Kommune, når tillæget tages i brug. Beredskabsplanen skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- **Kortbilag over bedriften.**
- **Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.**
- **Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.**
- **En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.**
- **Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften.**
- **Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.**

3.10 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen af husdyrgødning i ansøgt drift på ejendommen består af dybstrøelse og fast gødning.

I nedenstående tabel 4 gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres/modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 4. Husdyrgødning produceret, Tastumvej 30, 7850 Stoholm (beregnet efter normtal 2017)

Normtal 2021					
Skrabehøner, konsumæg fleretage system med gødningsbånd			Årshøner		
			Ton/år		
Dybstrøelse	0,31	T/100 årshøner	129500	401,45	
Fast gødning	2,25	T/100 årshøner	129500	2913,75	
Udeareal	0,00	T/100 årshøner	129500	0,00	
Andel til lager	2,56				3315,20
Samlet produktion	2,56				3315,20

Produceret gødning fra skrabehøner, konsumæg og fleretagesystem med gødningsbånd:

Der produceres ca. 3.300 tons husdyrgødning (fast gødning og dybstrøelse) årligt på ejendommen.

Der fjernes gødning en til tre gange om ugen. Gødningen fra staldene føres via transportører til lukkede containere. Herefter lagres gødningen i et eksisterende lukket gødningshus på 450 m² på Tastumvej 58, 7850, Stoholm indtil afsætning til biogasanlæg. Der er lavet skriftlig aftale om leje af gødningshuset.

Gødningshuset tømmes regelmæssigt, dog minimum 30 t pr. læs. Der ønskes en kort opholdstid i lageret fra biogasanlægget side. Der foretages fornøden inspektion og vedligeholdelse af gødningshuset min. 1 gang pr. år.

Fast gødning kan opblandes med væske til flydende fraktion og lagres i gylletanken. Opblanding kan ske i forholdet 1:4. Lagerkapaciteten er derfor 1.000 m³ som svarer til 250 ton fast gødning.

Tabel 5. Opbevaringsanlæg, Tastumvej 30, 7850 Stoholm

Anlæg	Byggeår	Størrelse, m ³	Størrelse, m ²	Overdækning
Eksisterende gyllebeholder	1994	4900 m ³	934, m ²	Ingen
Container 1		30 m ³	14 m ² , lagerhøjde 2,5 m	Lukket beholder

Container 2	30 m ³	14 m ² , lagerhøjde 2,5 m	Lukket beholder
Gødningshus 3 (Tastumvej 58)	900 m ³	450 m ² , lagerhøjde 2 m	Lukket hus

I husdyrgodkendelse.dk er oplyst følgende overfladearealer på de ovennævnte opbevaringsanlæg på Tastumvej 30.

Tabel 6. Opbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gødningshus Tastumvej 58	Fast	25*20*2 m = 1000 m ³ = 750 tons. Der er tale om et mellem lager. i forbindelse med levering til biogasanlæg.			468
Gylletank nr 1	Flydende				934
Container 1	Fast				14
Container 2	Fast				14

BAT – husdyrgødning

Det er BAT, jf. BREF for intensiv fjerkræ- og svineproduktion, at udforme lagringsfaciliteterne til gødningen med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.

For gødningsstakke, der altid er placeret på samme sted, enten i anlægget eller på marken, er det BAT at

- anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske, og
- placere enhver ny opførelse af gødningslagerarealer hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.

Hvis der er behov for at lagre fjerkrægødning, er det BAT at lagre tørret fjerkrægødning i et gødningshus med et tæt gulv og med tilstrækkelig ventilation.

Ved overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves de fleste BAT krav vedrørende lagring af husdyrgødning.

Der er et lavere ammoniaktab fra et gødningshus frem for en møddingsplads og dermed fastholdes gødningens næringsværdi i større grad. Dette skyldes et lille luftskifte over gødningsoverfladen pga. et tæt hus, og at gødningen ikke fugtes yderligere af regnvand. Derved dannes der mindre ammoniak med mindre emission til følge.

Husdyrgødningen skal opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand, hvilket sker via oplagring i gødningshus med fast bund og afløb til beholder.

Husdyrgødningen flyttes først til en containerplads placeret mellem de to eksisterende stalde. Containerpladsen vil være overdækket, således at der ikke kommer regnvand ned til gødningen. Containerpladsen vil have betongulv med afløb og 3 meter betonsider og være ca. 48 m² stor. Der laves en betonplads foran gødningshuset på ca. 36 m² ligeledes med afløb til opsamlingsbeholder. Containerpladsen

indrettes således, at husdyrgødningen enten kan opbevares direkte på gulvet eller i container. Fra containerpladsen flyttes husdyrgødningen til det lukkede gødningshus eller eksporteres direkte.

Det føres logbog over tilførsel til gødningshuset. I de perioder, hvor der ikke tilføres dagligt, bliver gødningen overdækket med plast eller kompostdug.

Gyllebeholder

Det er BAT at opbevare gyllen i gylletanke. For nyetablerede beholdere kan det være BAT at montere teltoverdækning.

Der er her tale om en eksisterende beholder på 5.000 m³ og en diameter på 36 m.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødningen opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Det bemærkes, at såfremt der ikke er daglig tilførsel af husdyrgødning fra hønsene til containeren placeret mellem de to stalde samt gødningshuset på anden ejendom, skal husdyrgødningen overdækkes med kompostdug eller lignende.

Viborg Kommune vurderer, at udbringning og opbevaring af husdyrgødning fra/på ejendommen lever op til et niveau, som kan betragtes som BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet flg. vilkår for drift og egenkontrol:

16) Husdyrgødningen fra et samlet produktionsareal på 15.962 m² skal bortskaffes til biogasanlæg for den del, der ikke kan lagres på ejendommen.

17) Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:

- Tidspunkter for overførsel/levering af husdyrgødning til gødningshuset på Tastumvej 58, 7850 Stoholm.
- Dokumentation for bortskaffelse af husdyrgødning til biogasanlæg.
- Tidspunkter for afhentning af husdyrgødning til biogasanlæg.
- Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

18) Ejendommens gyllebeholder og containere må have et overfladeareal, som vist i nedenstående skema. Placeringen skal være som vist i figur 1.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gødningshus Tastumvej 58	Fast	25*20*2 m = 1000 m ³ = 750 tons. Der er tale om et mellem lager, i forbindelse med levering til biogasanlæg.			468
Gylletank nr 1	Flydende				934
Container 1	Fast				14
Container 2	Fast				14

4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

4.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, viser, at fordampningen af ammoniak i den ansøgte produktion udgør 16.397 kg NH₃/år. Det vejledende BAT-krav er beregnet til 16.861 kg NH₃/år. Hermed er BAT kravet opfyldt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde med god afstand til ammoniakfølsomme naturtyper. I området er der mange mindre vandhuller, der som udgangspunkt ikke betragtes som ammoniakfølsomme, med mindre der er tale om de sjældne lobeliesøer, hvilket ikke er tilfældet her.

De ammoniakfølsomme naturtyper opdeles i 3 kategorier, der er beskrevet i nedenstående.

Kategori 1-natur. Naturområder beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen.

Kategori 2-natur. Naturområder beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som ligeledes er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur. Ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturtyper. Den tilladte maksimale totaldeposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden (antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation).

Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, være en totaldeposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, falder den tilladte totaldeposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger om en miljøgodkendelse, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens den maksimale merdeposition til kategori 3-natur som udgangspunkt er 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen kan i konkrete tilfælde tillade en merdeposition til kategori 3-natur, der er større end 1,0 kg N pr. ha pr. år, men kan ikke stille krav om en mindre merdeposition end 1,0 kg N pr. ha pr. år. Kommu-

nen skal efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om særlige regionale eller lokale naturinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale kvælstof-merdeposition.

Anlægget er beliggende i et forholdsvist robust område, hvor der ikke er registreret ammoniakfølsom natur inden for 1.500 meter fra anlægget.

Habitatområde nr. 39, Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal, er beliggende 4.3 km øst for anlægget.

Nærmeste naturarealer beskyttet efter § 7 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er beliggende ca. 2.8 km vest for anlægget.

Inden for 1.000 meter fra anlægget er der registreret flere mindre søer med den nærmeste 750 m fra anlægget. Endvidere ligger der en engparcel ca. 900 meter nord for anlægget.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal er et overdrev ca. 1,0 km nord for anlægget (Kategori 3 natur). Beregninger viser en mer-deposition på overdrevet på 0,5 kg N/ha/år (8 års drift), hvilket er under afskæringsværdien på 1,0 kg N/ha/år.

430 m nord for anlægget er der udpeget et skovareal på knap 6 ha som potentielt ammoniakfølsomt. Skoven er besøgt i november 2014, og det vurderes på den baggrund, at skoven ikke er ammoniakfølsom, da den er forstligt drevet gennem mange år. Enkelte skovpartier virker mere eller mindre uberørte, men lever ikke op til kravet om et mindste areal på 0,5 ha.

Viborg Kommune er ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor eller bilag IV-arter omkring staldanlægget. På grund af afstanden til naturområderne vurderes det, at evt. beskyttede arter ikke påvirkes af udvidelsen.

Generelt kan det konkluderes at ejendommen er yderst godt placeret i forhold til de naturmæssige værdier

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår for ammoniak og natur.

4.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generelt vedr. lugt

Forhold, som kan have betydning for lugtemissionen, kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I Husdyrgodkendelse.dk vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

For alle ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på lokalmiljøkortet i husdyrgodkendelse.dk beregnet afstand og retning fra anlægget til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Tastumvej 32. Der er ca. 1.2 km til samlet bebyggelse (Over Tastum) og ca. 2,9 km til byzone (Stoholm). Lugtberegninger er foretaget ud fra et beregnet lugtgenecentrum.

Tabel 7. Lugtberegninger

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Tastumvej 32	0	FMK	178,7	178,7	285,1	Ja
 Tastumvej 38	0	NY	322,9	322,9	1154	Ja
 Troelstrup By, Feldingbjerg	0	FMK	565	565	2973	Ja

Lugtberegninger i Husdyrgodkendelse.dk viser, at staldanlægget overholder afstandskravene til naboer, samlet bebyggelse og byzone vedrørende lugt, se tabel 7. Der forventes derfor ingen væsentlige gener som følge af udvidelsen i form af lugt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens krav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, og Viborg Kommune vurderer, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da de ligger udenfor den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 19) *Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for reduktion af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.*

4.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr herunder fluer på ejendommen. Dette sker bl.a. gennem kontrolsystem for HACCP godkendelse af fødevarer virksomheder med løbende observationer.

Fra hønsestaldene er der ingen fluegener. Hønsene spiser fluelarverne inden de udklækkes. Fra gødningslageret kan der opstå fluegener. Dette minimeres ved, at gødning bortkøres til biogasanlæg løbende.

Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Der tegnes en sikringsordning i forbindelse med opførelsen af hønsestaldene, og vegetation omkring bygningerne fjernes. Der holdes god orden i og omkring staldanlægget for at opnå et højt hygiejneniveau.

Skadedyr bekæmpes efter behov. Der sker en overvågning af områder ved bygningerne og stalde. Bekæmpelse vil blive iværksat ved konstateret angreb.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Viborg Kommune vurderer, at ansøgers redegørelse i forbindelse med bl.a. bekæmpelse af rotter er tilfredsstillende og derfor vil skadedyr ikke blive et problem på naboejendommene

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 20) *Der skal løbende foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb og fluegener m.v. En evt. fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra AU Institut for Agroøkologi.*

4.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Eksterne transporter til og fra gården foregår via Tastumvej og primært i tidsrummet 8 – 16. Transporter til og fra gården er beskrevet i nedenstående tabel 8. Transportveje er vist i figur 4 nedenfor.

Tabel 8. Samlet oversigt over det årlige antal transporter samt transporttyper.

Transport	Nu	Ansøgt	Aktivitet
Slagteri	50	5	Udsætterhøns kan bortskaffes på alle tider af døgnet.
Foder	50	50	Hverdage, andre tidspunkter kan forekomme.
Gylle	150	150	Efter regler for udkørsel af husdyr gødning.
Div	25	50	Alle tider af døgnet
Smågrise	50	0	Udgår
Hønniker	2	5	Planlægning efter formiddag
Æg pakkeri	120	121	Hver 3. dag dagtimer mest.
Foder	120	120	Dagtimer, hvis muligt
Døde dyr	25	25	Dagtimer, hvis muligt
Gødning	50	60	Dagtimer, hvis muligt
I alt	622	601	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Kommunens vurdering, at hvis transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel, og hovedparten af transporten primært foregår indenfor normal arbejdstid, kan dette foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Dette skal ligeledes ses i lyset af, at der ikke køres gennem nogen større landsby. Kommunen vurderer, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje til og fra gården, og at der ikke vil forekomme væsentlige gener fra transport.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt. Viborg Kommune vurderer, at bedriften og med det stillede vilkår, lever op til BAT og at driften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for transport.

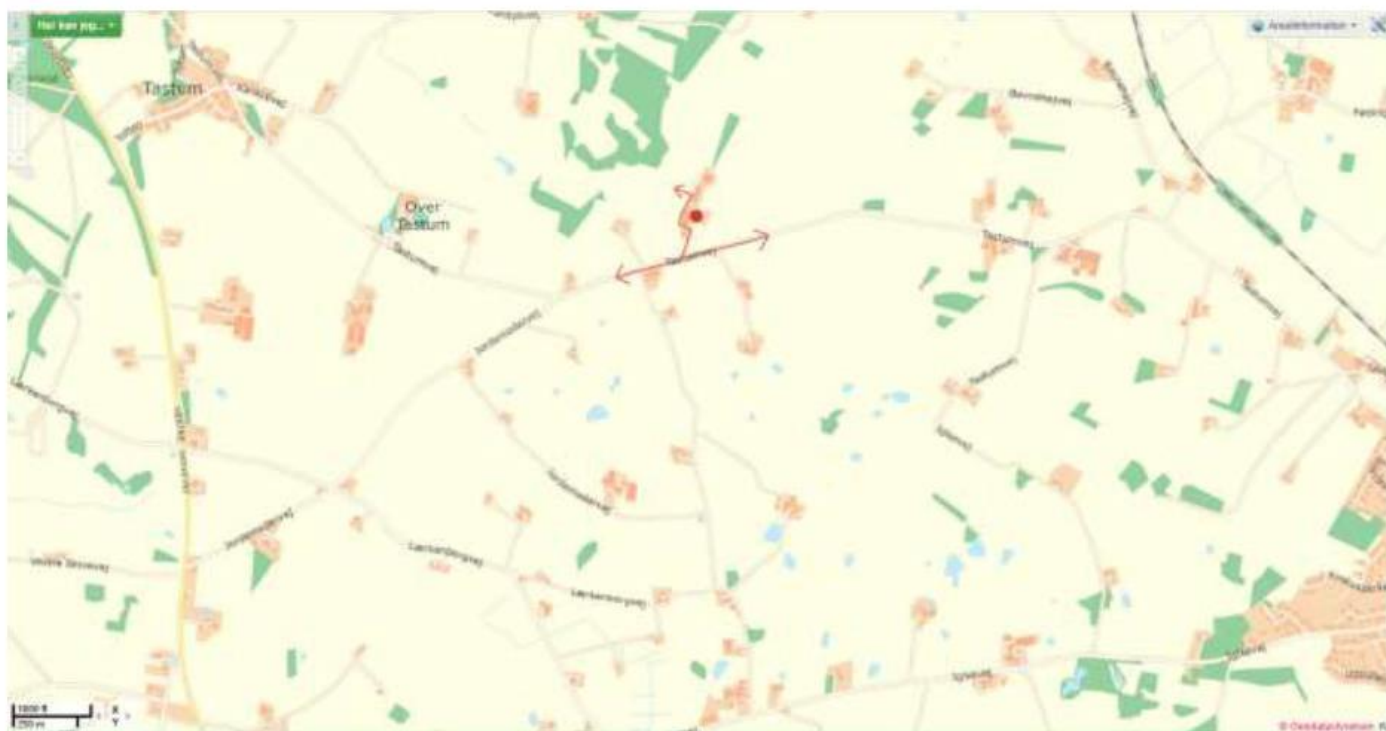
Det anbefales ligeledes, at landbruget orienterer sig hos særligt berørte naboer omkring mærkedage og lignende således, at især gødningstransporterne kan tilrettelægges herefter.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 21) *Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af lugt-, støj- og støvgener mv.*

Figur 4. Transportveje.

4.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens væsentligste kilder til støj vil være ventilationsanlægget, foderleverancer og anden transport til og fra ejendommen.

Ventilationsanlægget bliver, jf. tidligere afsnit, vedligeholdt og rengjort samt optimeret med jævne mellemrum. Det er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styreenhed, hvilket sikrer mod overventilering af stalden.

Foder indblæses i fodersiloer (ca. 1 gang i ugen) - i fremtiden kun hønsefoder. Der vil blive tale om større transporter, som kan medbringe foder til flere stalde ved samme leverance.

Transport vil foregå fra tidlig morgen til sen aften, men det tilstræbes, at der ikke foregår tung transport på søn- og helligdage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil Kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning "Ekstern støj fra virksomheder" overholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 22) *Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).*

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

- 23) *Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling og beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.*

4.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan i forbindelse med aflæsning af foder og lignende håndtering af foder opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Der vil ske indblæsning af fodermidler ca. 2,5 timer 2 gange ugentligt.

Der er opsat cykloner på siloer for at minimere støvgener.

Der afhentes æg 2 - 3 gange om ugen. Dette kan på meget tørre sommerdage give støv. Det forventes dog ikke at række udenfor matriklen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- 24) *Husdyrbruget må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.*
- 25) *Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt husdyrbrugets drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.*

4.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ingen lysplader i tagfladen. Der er således ingen fjernvirkning fra stalden. Der er opsat lys ved døre og porte.

Der vælges belysning, som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd. Der opsættes lysstofrør (sparepærer) med lysdæmper. Der anvendes en type lysdæmper (højfrekvent) med et lavt effekttab. Der er ingen lux-styring (dagslysregulering), da der ikke er vinduer eller lysplader i produktionsdelen. Hvis det er muligt anvendes LED lys for at minimere energiforbruget.

I forhold til BREF/BAT drives staldene med separat belysning, der bliver reguleret i forhold til hønernes adfærd og alders-/udviklingstrin. I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik. Det vurderes således, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke vilkår

4.8 MILJØLEDELSE

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er fastsat følgende:

§ 47. IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, der opfylder betingelserne i stk. 2.

Stk. 2. Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Stk. 3. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i stk. 2, nr. 1-5, f.eks. digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Stk. 4. Kravet om et miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i husdyrbrugloven.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

§ 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal efterleves.

4.9 MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Miljøkonsekvensrapporten skal belyse de væsentligste miljøkonsekvenser ved husdyrbruget. Det betyder, at rapporten skal beskrive hvordan, husdyrbruget kan påvirke:

- 1) befolkning og menneskers sundhed.
- 2) biologiske mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet
- 5) samspillet mellem to eller flere af ovenstående faktorer
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående

På baggrund af rapporten kan Viborg Kommune stille vilkår til projektet, så negative miljøkonsekvenser undgås.

Miljøkonsekvensrapporten er gennemgået. Den indeholder beskrivelser og vurderinger i henhold til ovenstående punkter. Der er i forlængelse heraf stillet vilkår til husdyrbruget i denne miljøgodkendelse inklusive tillæg.

Viborg Kommune vurderer herefter, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet efter husdyrloven. Beskrivelser og vurderinger er fyldestgørende, og med de stillede vilkår vil der ikke være væsentlige negative konsekvenser ved landbruget.

5 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management:

Der produceres skrabeæg i 5 stalde.

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 16-18 uger før den er udvokset, og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønniken over i ægproduktionsanlægget. En høne kan producere æg i ca. 60 uger. Hønen har således udført sin mission i løbet af ca. 76-80 uger. Herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Produktionen foregår efter alt ind-alt ud princippet. Vilkårene for ægproduktion er fastlagt i bekendtgørelse nr. 533 om beskyttelse af æglæggende høner.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøring og vedligehold af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold, hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af staldrum og inventar kan også ske med trykluft.

Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Efter rengøring foretages desinfektion, hvorefter stalden står tom en periode. Før indsætning af nye hønniker gennemskylls vandsystem. Foder- og ventilationsanlæg afprøves, og stalden tempereres.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klimaet skal være optimal for dyrene.

Døde dyr fjernes dagligt og ægtransporten overvåges. En gang dagligt indsamles æggene. Tidspunktet afpasses, så flest mulige æg indsamles og sættes på køl samme dag, de er lagt. Pakkerum rengøres hver dag efter pakning af æg.

Mindst 1 - 3 gange om ugen fjernes den faste gødning fra gødningsbånd og transporteres til gødningshuset.

Kølerum rengøres ca. 1 gang om ugen.

Ansatte har modtaget instruktion og vejledning om lovgivning vedrørende beskyttelse fjerkræ. Dyrevelfærdsmæssige forhold i besætningen bliver håndteret i overensstemmelse med dansk lovgivning præciseret i "Egenkontrolprogram for dyrevelfærd".

Egenkontrol

Der føres logbog til kontrol af flydelaget på gyllebeholderen. Beholderen følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år. En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning" samt "Mark og gødningsplaner". Begge dele anvendes til dokumentation af husdyrholdets størrelse og

forbrug af gødning.

Foder og emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor:
Er beskrevet under afsnit 3.5.

Forbrug af vand og energi
Er beskrevet under afsnit 3.6.

Opbevaring af husdyrgødning og bedste tilgængelige opbevaringsteknik:
Er beskrevet under afsnit 3.10.

Ammoniak:

BAT emissionskravet vedr. ammoniak er opnået ved en kombination af teknikker/teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Staldindretning:

Staldsystemet indrettes med etageanlægssystem, der i høj grad tilgodeser dyrenes velfærdsmæssige behov. I etageanlægget er der indbygget langsgående gødningsbånd. Disse bånd fjerner 75 % af gødningen hver gang de er i drift. Dette har en betydelig effekt på ammoniakfordampningen fra staldanlægget.

Staldsystemet indrettes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens BAT-teknologiblade om hhv. "etagesystem til ægproduktion".

Vedrørende teknologierne kemisk luftrensning og gødningstørring henvises til afsnit 3.3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor management, staldindretning og gødningshåndtering m.v. ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår. Der stilles derfor ingen yderligere vilkår til BAT.

6 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

6.1 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En placering af konsumægproduktionen på anden ejendom har været overvejet. Det er fravalgt på grund af, at både ægpakkeri og kølerum har uudnyttet kapacitet på ejendommen.

Servicebygninger og redskaber til håndtering af husdyrgødning findes allerede på denne ejendom. Der er kapacitet til det ansøgte, og derfor vil det være en effektiv enhed med ægpakkeri og kølerum samlet til konsumæg. Besætningen får en meget interessant størrelse for samhandelspartnerne.

I forhold til bio-security er det en klar forbedring at skille fjerkræ- og svineproduktion geografisk.

0-alternativ.

Hvis produktionen forsætter uændret vil ægpakkerierne i løbet af kort tid søge andre større og rationelle brug til leverance af konsumæg. Der er opnået en aftale med et autoriseret ægpakkeri omkring leverance af æg fra skrabehejner. Derfor skal det udnyttes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at den miljøpåvirkning der kommer som følge af udvidelsen på Tastumvej 30 ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning.

Det er Viborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af den nuværende ægproduktion, samfundsmæssigt vil betyde færre arbejdspladser dels på ægpakkerierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.). Som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

7 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til en ny ejer, vil stalde og gylletanke mv. blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende affaldsregulativ i Viborg Kommune.

Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de nævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Der gøres opmærksom på, at ved ophør af et IE- husdyrbrug skal § 56 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen efterleves, hvilket bl.a. indebærer, at kommunen skal underrettes senest 4 uger efter driftsophør, eller hvis kapaciteten nedsættes permanent til under de gældende stipladsgrænser for et IE-brug.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

26) *Ved ophør af dyreholdet skal stalde, anlæg for opbevaring af foder, olietanke mv. tømmes og rengøres.*

8 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udarbejdet et forslag til egenkontrol. Bedriften er tilknyttet et egenkontrolprogram kaldet HACCP, der bl.a. omfatter følgende punkter.

Rengøring:

- Udmugning i staldene mindst én gang i ugen.
- I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig
- I forbindelse med holdskifte rengøres og desinficeres stalden

Energi- og vand:

- Føre journal over vand- og energiforbrug
- Tilsyn med drikkenipler dagligt for at opdage og identificere evt. lækage.

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Daglige tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæg og bygninger efter behov

Registrering af:

- Produktionsdata ugentlig
- Gødning afsat til biogasanlæg
- Driftstimer for gødningsbånd
- Kontrol eftersyn på kølerum og ventilationsanlæg
- Beregning af indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder/år
- Datoer for ind- og udsætning af dyr, dødelighed, faktisk og planlagt foderforbrug og indhold af fosfor og råprotein pr. kg foder i de enkelte blandinger

Der føres foderkontrol på produktionen. Foderet sammensættes og optimeres løbende i samråd med konsulent.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at hvis alle relevante registreringer vedr. dyrehold, affald, uheld osv. opbevares på bedriften i mindste 5 år og fremvises i forbindelse med tilsyn eller lign. vil fremsendelse af dokumentation til Viborg Kommune kun i helt særlige tilfælde være nødvendig.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

27) *Der skal hvert kalenderår føres en driftsjournal, som indeholder nedenstående punkter. Driftsjournalen skal gemmes i en 5-årig periode.*

- *Kvitteringer for bortskaffet affald fra husdyrbruget.*
- *Kvitteringer af døde høner til destruktionsanstalt.*

9 SAMLET KONKLUSION

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betraget ikke medfører en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - Nabobeboelser
 - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
 - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

10 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

10.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til Husdyrloven ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til husdyrloven have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Husdyrbrugloven § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 7 om risikobetonede processer m.v.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at dette tillæg og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Husdyrbrugloven altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

10.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Tillægget til miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

Indgivelse af klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 31. maj 2023. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 28. juni 2023.

Gebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Virksomheder og organisationer skal dog betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage

Virkning af klage

En klage over afgørelser efter Husdyrbrugsloven har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Husdyrbrugsloven.

Domstolene

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

10.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (senord@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborg-sager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, (ajj-7600ebspeed.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- Foreningen Greenpeace Danmark, info.dk@greenpeace.org
- naboer